

Sygn. akt III AUa 912/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Szybka

Sędziowie: SSA Dorota Rzeźniowiecka (spr.)

SSA Beata Michalska

Protokolant: st. sekr. sąd. Aleksandra Słota

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 czerwca 2017 r. w Ł.

sprawy **A. F. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o prawo do ponownego ustalenia wysokości emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 21 kwietnia 2016 r. sygn. akt VIII U 2177/15

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 912 /15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 21 kwietnia 2016 roku Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z dnia 26 czerwca 2016r. w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do przeliczenia emerytury A. F. (1) na podstawie art. 55 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń Społecznych.

Powyższe orzeczenie zapadło na gruncie następujących ustaleń faktycznych.

Wnioskodawca A. F. (1) urodził się w dniu (...). W dniu 5 maja 2008 roku wnioskodawca złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury w obniżonym wieku. Decyzją z dnia 13 czerwca 2008 roku wnioskodawcy przyznano prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 8 maja 2008 roku tj. od dnia wejścia w życie art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w nowym brzmieniu oraz ustalono jej wysokość według najkorzystniejszego wariantu. Wnioskodawca w dniu 4 października 2012 roku złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury w związku z ukończeniem 65 roku życia i wniósł o obliczenie emerytury w myśl nowych zasad tj. z zastosowaniem art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Decyzją z dnia 2 listopada 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 20 października 2012 roku tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Podstawa wymiaru emerytury została obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury 75,71 % przez kwotę bazową w wysokości 1.722,68 zł i wyniosła 2.051,13 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 44 lata i 8 miesięcy tj. 536

miesiące okresów składkowych oraz 5 miesięcy okresów nieskładkowych. Wysokość świadczenia wyniosła 1.919,97 zł. Wnioskodawca nieprzerwanie kontynuuje zatrudnienie od dnia 16 czerwca 2009 roku, ostatnio na podstawie umowy o pracę zawartej na czas oznaczony do dnia 16 września 2015 roku.

Kolejnymi decyzjami Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeliczał emeryturę A. F. (1), ponownie obliczając staż pracy.

Decyzją z dnia 19 stycznia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych po rozpatrzeniu wniosku z dnia 12 stycznia 2015 roku przeliczył od dnia 1 stycznia 2015 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek emeryturę wnioskodawcy. Podstawa wymiaru emerytury po waloryzacji od dnia 1 marca 2014 roku wynosiła 2.167,31 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 46 lat i 4 miesiące tj. 556 miesięcy okresów składkowych oraz 1 rok tj. 12 miesięcy okresów nieskładkowych. Wysokość świadczenia wyniosła 2.074,96 zł brutto.

W dniu 4 maja 2015 roku A. F. (1) złożył wniosek o przyznanie emerytury obliczonej według nowych zasad.

Decyzją z dnia 10 czerwca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił kapitał początkowy wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od dnia 1 stycznia 1975 roku do dnia 31 grudnia 1984 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 85,41 %. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 85,41% przez kwotę 1.220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ($85,41\% \times 1.220,89$ zł) i wyniosła ona 1.042,76 zł. Przyjęto łącznie 31 lat, 8 miesięcy, 16 dni tj. 380 miesięcy okresów składkowych oraz łącznie 4 miesiące, 21 dni tj. 4 miesiące okresów nieskładkowych.

Współczynnik proporcjonalny do - osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego dla ubezpieczonego wyniósł 95,37 %. Wysokość 24 % kwoty bazowej wynosi 293,01 zł. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat - wynosi 209 miesięcy. Wartość kapitału początkowego wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 148.628,26 zł.

Decyzją z dnia 18 czerwca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 1 maja 2015 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Zakład ustalił termin płatności świadczenia na 15 dzień każdego miesiąca. Podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 74.000,75 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 473.556,14 zł, średnie dalsze trwanie życia wynosi 191,30 miesięcy, suma kwot pobranych emerytur wynosi 87.006,89 zł, wyliczona kwota emerytury wyniosła 2.407,48 zł brutto ($(74.000,75 \text{ zł} + 473.556,14 \text{ zł}) - 87.006,89 \text{ zł} / 191,30$).

Zaskarżoną decyzją z dnia 26 maja 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych po rozpatrzeniu wniosku z dnia 4 maja 2015 roku uchylił decyzję z dnia 18 maja 2015 roku i odmówił A. F. (2) prawa emerytury na podstawie art. 27 w zw. z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony na dzień zgłoszenia wniosku o emeryturę przewidzianą w art. 27 ustawy emerytalnej nie spełnił warunku kontynuowania ubezpieczenia po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego określonego w art. 27 ustawy emerytalnej, a zatem brak jest podstaw do obliczenia emerytury z zastosowaniem art. 55 i 55a ustawy emerytalnej.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy, wskazując na treść art. 27, art. 55 w zw. z art. 26 i art. 55a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uznał odwołanie za uzasadnione.

Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska prezentowanego przez organ rentowy, iż skarżącemu nie przysługuje prawo do emerytury ustalonej na podstawie art. 55. Zdaniem organu rentowego z interpretacji tego przepisu wynika, iż w dacie złożenia wniosku muszą być łącznie spełnione warunki tj. kontynuowanie ubezpieczenia po osiągnięciu wieku ustawowego. Natomiast w dacie złożenia wniosku przez A. F. (1) nie miał on wieku 65 lat, a wniosek złożył przed uzyskaniem wieku. W ocenie Sądu Okręgowego wykładnia art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zaprezentowana przez organ rentowy w decyzji i odpowiedzi na odwołanie jest nieprawidłowa i nie mogła uzasadnić odmowy przeliczenia świadczenia.

Sąd pierwszej instancji wskazał, iż odwołujący urodził się w dniu (...), a więc przed 1 stycznia 1949r., spełnił warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej (ukończył 65 lat i posiada ponad 25 letni okres składkowy i nieskładkowy). Od dnia 8 maja 2008 roku ubezpieczony pobierał wcześniejszą emeryturę i w dniu 4 października 2012 roku (po dniu 31 grudnia 2008 roku) złożył wniosek o przyznanie emerytury z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego, którą przyznano mu od dnia 20 października 2012 roku tj. od osiągnięcia 65 roku życia, po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował on zatrudnienie, podlegając z tego tytułu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu.

Powyższe powoduje, że A. F. (1) spełnia wszystkie określone przepisem art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przesłanki warunkujące możliwość obliczenia emerytury na podstawie art. 26. Wbrew twierdzeniom organu rentowego przepis ten nie wymaga od wnioskodawcy, aby na dzień złożenia wniosku o emeryturę miał ukończony powszechny wiek emerytalny, stanowiąc jedynie, że wniosek ten ma być złożony po dniu 31 grudnia 2008 roku. Wnioskodawca składając wniosek o przyznanie świadczenia w dniu 4 października 2012 roku, tj. na 12 dni przed ukończeniem 65 roku życia skorzystał jedynie z możliwości wcześniejszego wystąpienia o świadczenie, które zostało mu przyznane dopiero od dnia spełnienia wszystkich przesłanek.

Zgodnie bowiem z art. 100 ust. 1 analizowanej ustawy prawo do świadczeń w niej określonych powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Natomiast w myśl art. 116 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, postępowanie w sprawie świadczeń wszczyna się na wniosek zainteresowanego, a w myśl art. 129 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

Powyższe orzeczenie zaskarżył organ rentowy zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie oraz art. 55a powołanej ustawy poprzez jego niezastosowanie.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania.

A. F. (1) w odpowiedzi na apelację wnosił o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja organu rentowego nie jest uzasadniona, a podniesione w niej zarzuty nie zasługują na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że ustalony w sprawie stan faktyczny nie był sporny, a apelacja sprowadza się jedynie do zarzutu naruszenia art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez błędną jego interpretację i tym samym przyjęcie, że ubezpieczonemu przysługuje prawo ponownego ustalenia emerytury, na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 przy uwzględnieniu treści art. 55a ustawy emerytalnej pomimo tego, że w dacie złożenia przez

ubezpieczonego wniosku o emeryturę z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego tj. w dniu 4 października 2012r. nie miał on ukończonego wieku 65 lat, a wniosek złożył przed uzyskaniem wieku. Powyższe w ocenie organu rentowego powoduje, iż w dacie złożenia wniosku nie spełniał on przesłanki wskazanej w art. 55 cyt. wyżej tj. nie kontynuował zatrudnienia po osiągnięciu wieku emerytalnego 65 lat. (gdyż nie ukończył jeszcze 65 roku życia).

Zgodnie z art.55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2004r., Nr 39, poz. 353 ze zm.) ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53. Według zaś treści art. 55a ust. 1 i 2 cyt. ustawy przepis art. 55 stosuje się również do ubezpieczonego, który miał ustalone prawo do emerytury przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, o której mowa w art.27. Jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę, do której miał ustalone prawo przed ustaleniem prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego, określonego w art. 27 ust. 2 i 3, podstawę obliczenia emerytury zgodnie z art. 26 pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Niespornym w sprawie niniejszej było, iż odwołujący spełnia warunku określone przez art. 55a cyt. wyżej ustawy bowiem emerytura jego obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 55a ustawy o emeryturach i rentach z FUS na dzień 20.10.2012r. tj. ukończenia 65 roku życia wyniosłaby 1 987,86 zł wg zasad z art. 27 w zw. z art. 53 w/w/ ustawy wynosiła 1 840,56zł) zaś na dzień złożenia wniosku z dnia 4 maja 2015r. o obliczenie emerytury w trybie art. 55a wyniosłaby kwotę 2 407,48zł (wobec kwoty 2 127,48zł).

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku jak też zaprezentowaną tam argumentację, odnośnie poglądu przedstawianego przez organ rentowy, iż aby można było uznać, że ubezpieczony spełnia warunek kontynuowania ubezpieczenia po osiągnięciu wieku emerytalnego wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego winien być złożony po osiągnięciu tego wieku .

Wskazać należy, iż złożenie wniosku o świadczenie inicjuje postępowanie przed organem rentowym jednak prawo do świadczenia powstaje z chwilą spełnienia wszystkich przesłanek. Organ rentowy bada spełnienie przesłanek warunkujących przyznanie prawa do świadczenia na dzień wydania decyzji. Powyższe wynika z treści art. 100 ust. 1 cyt. wyżej ustawy, zgodnie z którym prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Niespornym jest, iż A. F. (1) kontynuował ubezpieczenie w dacie wydania decyzji z dnia 2 listopada 2012 roku, którą przyznano wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 20 października 2012 roku tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, pozostawał w zatrudnieniu nieprzerwanie do 15.09.2015r.

Wskazać również należy, iż wprowadzony od 1 maja 2015r. art.55a tylko potwierdza wcześniejszą interpretację orzecznictwa, która prowadziła do konstatacji, że emerytura osób, które spełniły warunki przewidziane w art.27 i pobierały świadczenia na wniosek złożony po dniu 31 grudnia 2008r powinna być wyliczona z uwzględnieniem art.55 w związku z art.26 ustawy, jeżeli po ukończeniu wieku 60/65 lat podlegały ubezpieczeniom społecznym obowiązkowo lub dobrowolnie. Przewidziany w art. 55a ust.2 u.e.r.f.u.s. mechanizm obliczania świadczenia w sytuacji wcześniejszego pobierania przez ubezpieczonego emerytury nie odnosi się do warunków nabycia prawa do obliczenia emerytury metodą kapitałową, tylko wskazuje, jak w takiej sytuacji (pobierania wcześniej emerytury) winno być wyliczone świadczenie.

Konkludując – zarzuty apelacji okazały się niezasadne. Uznać należy, że A. F. (1), jako osoba spełniająca warunki do nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, która kontynuowała zatrudnienie po uzyskaniu uprawnień emerytalnych jak też spełniająca warunek określony w art. 55a cyt. wyżej uzyskała możliwość ustalenia wysokości tego świadczenia według zasad kapitałowych wynikających z art. 26 ustawy.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.